SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja

Druk nr 2989

Warszawa, 19 lutego 2010 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 235 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Grzegorza Schetynę.

(-) Urszula Augustyn; (-) Krzysztof Brejza; (-) Jacek Brzezinka; (-) Bożenna Bukiewicz; (-) Andrzej Buła; (-) Renata Butryn; (-) Marek Cebula; (-) Janusz Chwierut; (-) Janusz Cichoń; (-) Leszek Cieślik; (-) Piotr Cieśliński; (-) Andrzej Czerwiński; (-) Andrzej Czuma; (-) Alicja Dąbrowska; (-) Grzegorz Dolniak; (-) Ewa Drozd; (-) Artur Dunin; (-) Zenon Durka; (-) Waldy Dzikowski; (-) Jerzy Feliks Fedorowicz; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Stanisław Gawłowski; (-) Jarosław Gowin; (-) Mariusz Grad; (-) Rafał Grupiński; (-) Iwona Guzowska; (-) Andrzej Halicki; (-) Agnieszka Hanajczyk; (-) Michał Jaros; (-) Andrzej Kania; (-) Jarosław Katulski; (-) Jan Kaźmierczak; (-) Małgorzata Kidawa-Błońska; (-) Józef Piotr Klim; (-) Magdalena Kochan; (-) Witold Kochan; (-) Zbigniew Konwiński; (-) Domicela Kopaczewska; (-) Agnieszka Kozłowska-Rajewicz; (-) Adam Krupa; (-) Marek Krząkała; (-) Jan Kulas;

(-) Jan Kuriata; (-) Kazimierz Kutz; (-) Stanisław Lamczyk; (-) Tomasz Lenz; (-) Izabela Leszczyna; (-) Katarzyna Matusik-Lipiec; (-) Antoni Mężydło; (-) Janusz Mikulicz; (-) Aldona Młyńczak; (-) Joanna Mucha; (-) Tadeusz Naguszewski; (-) Witold Namyślak; (-) Sławomir Neumann; (-) Stefan Niesiołowski; (-) Sławomir Nowak; (-) Tomasz Piotr Nowak; (-) Mirosława Nykiel; (-) Marzena Okła-Drewnowicz; (-) Janina Okrągły; (-) Danuta Olejniczak; (-) Andrzej Orzechowski; (-) Maciej Orzechowski; (-) Zbigniew Pacelt; (-) Witold Pahl; (-) Danuta Pietraszewska; (-) Teresa Piotrowska; (-) Sławomir Preiss; (-) Norbert Raba; (-) Damian Raczkowski; (-) Elżbieta Radziszewska; (-) Ireneusz Raś; (-) Tadeusz Ross; (-) Grzegorz Roszak; (-) Halina Rozpondek; (-) Arkadiusz Rybicki; (-) Sławomir Rybicki; (-) Marek Rząsa; (-) Jan Rzymełka; (-) Wojciech Saługa; (-) Grzegorz Schetyna; (-) Mirosław Sekuła; (-) Witold Sitarz; (-) Aleksander Marek Skorupa; (-) Bożena Sławiak; (-) Jarosław Stolarczyk; (-) Michał Stuligrosz; (-) Paweł Suski; (-) Michał Szczerba; (-) Bożena Szydłowska; (-) Iwona Śledzińska-Katarasińska; (-) Jan Walenty Tomaka; (-) Piotr Tomański; (-) Irena Tomaszak-Zesiuk; (-) Cezary Tomczyk; (-) Tomasz Tomczykiewicz; (-) Łukasz Tusk; (-) Krzysztof Tyszkiewicz; (-) Robert Tyszkiewicz; (-) Cezary Urban; (-) Jarosław Urbaniak; (-) Robert Węgrzyn; (-) Monika Wielichowska; (-) Radosław Witkowski; (-) Norbert Wojnarowski; (-) Ewa Wolak; (-) Marek Wójcik; (-) Adam Wykręt; (-) Renata Zaremba; (-) Ryszard Zawadzki; (-) Hanna Zdanowska; (-) Stanisław Żmijan; (-) Adam Żyliński.

PROJEKT

Ustawa z dnia ……
o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 1. W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471 oraz z 2009 r. Nr 114, poz. 946) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 96 otrzymuje brzmienie:

„Art. 96. 1. Sejm składa się z 300 posłów.

2. Wybory do Sejmu są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym.”;

2) art. 97 otrzymuje brzmienie:

„Art. 97. 1. Senat składa się z senatorów wybieranych w wyborach powszechnych, bezpośrednich i w głosowaniu tajnym.

2. W województwie liczącym do 1 000 000 mieszkańców wybierany jest jeden senator. Każdy kolejny rozpoczęty 1 000 000 mieszkańców zwiększa liczbę mandatów przypadających województwu o jeden.”;

3) po art. 97 dodaje się art. 97a w brzmieniu:

„Art. 97a. 1. W skład Senatu wchodzą dożywotnio byli Prezydenci RP wybrani w wyborach powszechnych. Byli Prezydenci Rzeczypospolitej mogą zrzec się prawa zasiadania w Senacie.

2. Byłym Prezydentom Rzeczypospolitej przysługują prawa senatorów. Ich liczby nie uwzględnia się przy ustalaniu liczby senatorów wymaganej do ważności głosowania.”;

4) w art. 103 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Mandatu posła nie można łączyć z funkcją Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka i ich zastępców, członka Rady Polityki Pieniężnej,

ambasadora oraz z zatrudnieniem w Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej lub z zatrudnieniem w administracji rządowej. Zakaz ten nie dotyczy członków Rady Ministrów i sekretarzy stanu w administracji rządowej.”;

5) w art. 105:

a) uchyla się ust. 2,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Postępowanie karne wszczęte wobec osoby przed dniem wyboru jej na posła lub w czasie trwania kadencji ulega na żądanie Sejmu zawieszeniu do czasu wygaśnięcia mandatu. W takim przypadku ulega również zawieszeniu na ten czas bieg przedawnienia w postępowaniu karnym.”,

c) uchyla się ust. 4;

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Szczegółowe zasady i tryb zawieszenia postępowania karnego oraz wyrażenia zgody na zatrzymanie lub aresztowanie posła określa ustawa.”

6) w art. 122:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Jeżeli Prezydent Rzeczypospolitej nie wystąpił z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego w trybie ust. 3, może z umotywowanym wnioskiem przekazać ustawę Sejmowi do ponownego rozpatrzenia. Po ponownym uchwaleniu ustawy przez Sejm bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów Prezydent Rzeczypospolitej w ciągu 7 dni podpisuje ustawę i zarządza jej ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. W razie ponownego uchwalenia ustawy przez Sejm Prezydentowi Rzeczypospolitej nie przysługuje prawo wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego w trybie ust. 3.”,

b) po ust. 6 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. W sprawach, o których mowa w art. 122 ust. 3 Trybunał Konstytucyjny orzeka nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku w Trybunale.”;

7) w art. 126 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej jest reprezentantem państwa i gwarantem ciągłości władzy państwowej.”;

8) w art. 127 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Na Prezydenta Rzeczypospolitej może być wybrany obywatel polski, który najpóźniej w dniu wyborów kończy 35 lat i korzysta z pełni praw wyborczych do Sejmu. Kandydata zgłasza co najmniej 300 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu.”;

9) w art. 131 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Marszałek Sejmu tymczasowo, do czasu objęcia urzędu przez nowo wybranego Prezydenta Rzeczypospolitej, wykonuje obowiązki Prezydenta Rzeczypospolitej w razie:

1) śmierci Prezydenta Rzeczypospolitej,

2) zrzeczenia się urzędu przez Prezydenta Rzeczypospolitej,

3) stwierdzenia nieważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej lub innych przyczyn nieobjęcia urzędu po wyborze,

4) uznania przez Zgromadzenie Narodowe trwałej niezdolności Prezydenta Rzeczypospolitej do sprawowania urzędu ze względu na stan zdrowia, uchwałą podjętą większością co najmniej 2/3 głosów ustawowej liczby członków Zgromadzenia Narodowego,

5) złożenia Prezydenta Rzeczypospolitej z urzędu orzeczeniem Trybunału Stanu.”;

10) w art. 133:

a) po ust. 2. dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Ratyfikacja i wypowiedzenie umowy międzynarodowej określonej w art. 89 ust. 1 i art. 90 następuje w ciągu 7 dni od podpisania ustawy o której mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90 ust. 2 lub, jeżeli prezydent wystąpił z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego w trybie ust. 2, w ciągu 7 dni od orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o zgodności umowy międzynarodowej z Konstytucją.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Prezydent Rzeczypospolitej w zakresie polityki zagranicznej współdziała z Prezesem Rady Ministrów i właściwym ministrem. Stanowisko w zakresie polityki zagranicznej Prezydent Rzeczypospolitej przedstawia na wniosek lub za zgodą Prezesa Rady Ministrów.”

11) art. 134 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Prezydent Rzeczypospolitej mianuje na wniosek Prezesa Rady Ministrów Szefa Sztabu Generalnego i dowódców rodzajów Sił Zbrojnych na czas określony. Czas trwania kadencji, tryb i warunki odwołania przed jej upływem określa ustawa.”;

12) uchyla się art. 135;

13) w art. 144 ust. 3:

a) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) podpisania ustawy, odmowy podpisania ustawy oraz wniosku do Sejmu o ponowne rozpatrzenie ustawy”,

b) po pkt 23) dodaje się pkt 23a) w brzmieniu:

„23a) powoływania Prokuratora Generalnego,”,

c) uchyla się pkt 26),

d) uchyla się pkt 27);

14) art. 157 otrzymuje brzmienie:

„Art. 157 Członkowie Rady Ministrów ponoszą przed Sejmem solidarną odpowiedzialność za działalność Rady Ministrów”.

15) uchyla się art. 159;

16) art. 179 otrzymuje brzmienie:

„Art. 179. Sędziowie są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej zgodnie z wnioskiem Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony. Odmowa powołania może nastąpić tylko z ważnych powodów ujawnionych po przedstawieniu wniosku Krajowej Rady Sądownictwa i wymaga uzasadnienia.”;

17) po art. 203 w rozdziale IX dodaje się podtytuł w brzmieniu:

„Prokuratura

Art. 201a. 1. Prokuratura jest organem ochrony prawej.

2. Zadaniem prokuratury jest stanie na straży praworządności oraz czuwanie nad ściganiem przestępstw.

Art. 201b. 1. Naczelnym organem prokuratury jest Prokurator Generalny.

2. Prokurator Generalny powoływany jest przez Prezydenta Rzeczypospolitej na 6 lat, spośród kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa oraz Krajową Radę Prokuratury.

3. Prokurator Generalny, po zakończeniu kadencji, nie może być ponownie powołany na to stanowisko.

4. Prokurator Generalny nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej nie dającej się pogodzić z godnością jego urzędu.

5. Inne przypadki zakazu łączenia urzędu określa ustawa.

Art. 201c. 1. Prokurator Generalny nie może być bez uprzedniej zgody sądu dyscyplinarnego pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani pozbawiony wolności.

2. Prokurator Generalny nie może być zatrzymany lub aresztowany, z wyjątkiem ujęcia go na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa i jeżeli jego zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. O zatrzymaniu niezwłocznie powiadamia się Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, który może nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego.

Art. 201d. Zasady i tryb działania prokuratury, jej organizację, zasady powoływania i odwoływania Prokuratora Generalnego i prokuratorów jednostek organizacyjnych prokuratury oraz prawa i obowiązki prokuratorów określa ustawa.”

Art. 201e. 1. Krajowa Rada Prokuratury stoi na straży niezależności prokuratorów.

2. Ustrój, zakres działania i tryb pracy Krajowej Rady Prokuratury oraz sposób wyboru jej członków określa ustawa.”;

18) uchyla się art. 213-215.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

I. Uwagi wstępne

1. Konstytucja jest aktem prawnym na którym opiera się ustrój państwa, a w konsekwencji cały system tworzonego przez to państwo prawa i jako taka winna być dokumentem stabilnym. Stabilność konstytucji nie może jednak oznaczać stagnacji, a treść konstytucji nie może być niezmienna (pomijając w tym miejscu rolę tzw. postanowień niezmiennych, znanych konstytucjom niektórym państw) i oderwana od rzeczywistości społeczno-prawnej. W takiej bowiem sytuacji konstytucja, zamiast inspirować obywateli stałaby się jedynie obciążeniem dla dziejących się - i koniecznych - procesów społecznych. W literaturze polskiego prawa konstytucyjnego wielokrotnie podnoszono kwestie stabilności prawa. Często można spotkać się z twierdzeniami, które podkreślają, że jeśli prawo zawiera treści pożądane przez społeczeństwo, to jego stabilność i pewność stanowi bardzo dużą wartość. Trzeba pamiętać, że stabilność prawa jest wartością względną. Osoba negatywnie oceniająca obowiązujące prawo, często jest zadeklarowanym przeciwnikiem jego stabilności. Warto zauważyć, że stabilność prawa nie identyfikuje się z jego niezmiennością. Jednocześnie literatura polskiego prawa konstytucyjnego zauważa problem nadmiernie „usztywnionej" konstytucji. W takiej formie może ona, czasem wbrew intencji jej twórców, utrzymywać stan niepożądany i nieadekwatny do zmieniających się warunków. Tak skonstruowana konstytucja w dalszej perspektywie może wręcz prowadzić do konfliktu pomiędzy istniejącym stanem faktycznym a obowiązującym systemem prawnym. W przeszłości to zagrożenie dostrzegali także sami twórcy polskich konstytucji. Niekiedy wprowadzali wręcz bezwzględną konieczność dokonywania cyklicznej oceny aktualności rozwiązań konstytucyjnych (mówi o tym np. art. 125 Konstytucji RP z 17 marca 1921 r.). Należy również podkreślić, że częstotliwość dokonywania zmian w konstytucjach jest uzależniona od bardzo wielu czynników. Jednak przy zmianie konstytucji zawsze decydującą rolę odgrywa praktyka ustrojowa danego państwa.

2. Obecna Konstytucja RP obowiązuje już ponad 12 lat, jej funkcjonowanie zostało więc poddane szczegółowej i krytycznej ocenie przez doktrynę polskiego prawa

konstytucyjnego. Jednak – co szczególnie ważne - w czasie obowiązywania Konstytucji z 1997 r. w istotny sposób uległy zmianie warunki w jakich przyszło jej funkcjonować (akcesja Polski do Unii Europejskiej, rozstrzygnięcie przez Trybunał Konstytucyjny sporu kompetencyjnego, rozdzielenie funkcji Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego i wreszcie wejście w życie Traktatu z Lizbony). Zgłaszane postulaty dokonania zmian w treści konstytucji wydają się obecnie szczególnie uzasadnione.

Projektowane zmiany mają również na celu wprowadzenie takich modyfikacji konstytucyjnego systemu sprawowania władzy aby uzyskać możliwość sprawnego rządzenia przy zachowaniu przejrzystości, zarówno w funkcjonowaniu jak i – co szczególnie ważne dla obywateli – w ponoszeniu odpowiedzialności. Przedkładany projekt jest również wynikiem krytycznej oceny dotychczasowego modelu integralnej konkurencji pomiędzy głową państwa i szefem rządu, wpisanej w strukturę polskiej władzy wykonawczej. Nie jest to tylko polska praktyka, jak podkreśla się bowiem w doktrynie prawa konstytucyjnego - doświadczenia konkurencji między głową państwa i szefem rządu, widocznej w regulacjach konstytucyjnych kilku krajów postkomunistycznych (np. Słowacja czy Węgry), doprowadziły do utrwalenia się elementów systemu kanclerskiego nie zaś prezydenckiego.

Projekt zmian w Konstytucji RP ma więc na celu:

- jasne zdefiniowanie roli obu członów władzy wykonawczej w procesie rządzenia państwem poprzez rozgraniczenie kompetencji i ponoszonej odpowiedzialności,

- zmniejszenie liczby posłów i senatorów,

- umożliwienie odgrywania aktywnej roli w życiu publicznym przez byłych Prezydentów Rzeczypospolitej wybranych w wyborach powszechnych (instytucja dożywotnich senatorów),

- wpisanie do Konstytucji RP instytucji prokuratury, Prokuratora Generalnego oraz Krajowej Rady Prokuratury,

- dekonstytucjonalizację KRRiT oraz Rady Bezpieczeństwa Narodowego,

- ograniczenie immunitetu formalnego posłów i senatorów,

3. Treść przedłożonego projektu nowelizacji Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej uwzględnia również propozycje zgłaszane przez różnorodne środowiska społeczne i polityczne, jak również autorytety życia publicznego. W szczególności należy tu wymienić: projekt zmian w Konstytucji RP przedłożony przez b. Prezesów Trybunału Konstytucyjnego - Marka Safjana, Andrzeja Zolla i Jerzego Stępnia z dnia 5 lutego 2009 roku; projekt zmian w Konstytucji RP zawarty w Raporcie nr 4/2009 Konwersatorium Doświadczenie i Przyszłość z dnia 3 września 2009 roku; propozycje zmian zaprezentowane w wystąpieniu Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska z dnia 21 listopada 2009 roku oraz propozycje zawarte w *Raporcie dotyczącym projektu zmian w Konstytucji RP* z dnia 11 stycznia 2010 roku przygotowanym przez grupę ekspertów powołaną przez Prezesa Rady Ministrów.

Część propozycji zawartych w przedkładanym projekcie zmian w Konstytucji RP była również zgłaszana uprzednio przez Platformę Obywatelską podczas akcji społecznej „4 x TAK" prowadzonej w 2005 roku, której wymiernym efektem było zebranie ponad 700 tysięcy podpisów obywateli popierających zgłaszane postulaty.

II. Szczegółowa analiza zmian w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (art. 1 projektu nowelizacji)

1) Projektowane zmiany w art. 96 mają na celu zmniejszenie liczby posłów z obecnie określonej w konstytucji liczby 460 do 300 (ust. 1) oraz nowe określenie zasad prawa wyborczego determinowanych konstytucyjne, poprzez rezygnację z umieszczenia w konstytucji zasady proporcjonalności wyborów (ust. 2).

Stałą liczbę posłów określono w 1960 roku, w wyniku dokonanej wówczas nowelizacji Konstytucji PRL. Przyjęcie określonej wielkości miało zapobiec systematycznemu zwiększaniu się liczby posłów, odpowiednio do zwiększającej się wówczas liczby ludności. Późniejsze reformy ustrojowe oraz dyskusje nad uchwaleniem Konstytucji RP z 1997 roku nie objęły nigdy problemu liczebności izby. W konsekwencji Sejm RP jest obecnie ciałem liczniejszym niż izby parlamentarne innych krajów Europy Zachodniej.

Projektowana wielkość Sejmu RP (300 posłów) zapewnia realizację normy przedstawicielskiej na poziomie 127 000 mieszkańców przypadających na jeden

mandat co jest porównywalne z innymi dużymi państwami europejskimi (Francja – 111 000; Hiszpania - 133 000; Republika Federalna Niemiec - 137 000).

Podkreślić należy też, iż projektowana zmiana w zakresie prawa wyborczego do Sejmu Rzeczypospolitej nie przesądza kształtu przyszłej ordynacji wyborczej. Ustrojodawca w konstytucji determinuje jedynie warunki brzegowe, czyli określa, iż wybory mają mieć charakter powszechny, równy, bezpośredni i odbywać się w głosowaniu tajnym. Natomiast szczegółowe rozstrzygnięcia dotyczące specyfiki systemu wyborczego zostaną uregulowane przez ustawodawcę zwykłego w ordynacji wyborczej.

2) Nowa treść art. 97 polega nie tyle na ograniczeniu wielkości Senatu, ile na przyjęciu nowej formuły określania jego składu. Zmiany w zakresie określenia liczebności Senatu mają na celu związanie liczby mandatów przypadających do obsadzenia w województwie z liczbą mieszkańców województwa. Przyjęta została zasada, iż na każdy rozpoczęty milion mieszkańców przypada jeden mandat senatorski. Odstąpiono przy tym od sztywnego określenia liczebności Senatu, co w konsekwencji umożliwi zmianę jego wielkości wraz z zachodzącymi w województwach zmianami populacyjnymi.

Liczba mandatów przypadających poszczególnym województwom wahać się będzie (aktualnie) od 2 do 6 senatorów, a Senat będzie liczyć łącznie 49 senatorów. W odniesieniu do poszczególnych województw liczba mandatów będzie wynosić następująco:

województwo	**miasto wojewódzkie**	**ludność (31 XII 2007)**	**projektowana liczba mandatów**	**obecna liczba mandatów**
lubuskie	Gorzów Wlk. Zielona Góra	1 008 481	**2**	3
opolskie	Opole	1 037 088	**2**	3
podlaskie	Białystok	1 192 660	**2**	3
świętokrzyskie	Kielce	1 275 550	**2**	3

warmińsko-mazurskie	Olsztyn	1 426 155	**2**	4
zachodniopomorskie	Szczecin	1 692 271	**2**	4
kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz Toruń	2 066 136	**3**	5
podkarpackie	Rzeszów	2 097 338	**3**	5
lubelskie	Lublin	2 166 213	**3**	6
pomorskie	Gdańsk	2 210 920	**3**	6
łódzkie	Łódź	2 555 898	**3**	7
dolnośląskie	Wrocław	2 878 410	**3**	8
małopolskie	Kraków	3 279 036	**4**	8
wielkopolskie	Poznań	3 386 882	**4**	9
śląskie	Katowice	4 654 115	**5**	13
mazowieckie	Warszawa	5 188 488	**6**	13
		Łącznie	**49**	100

3) Projektowany - nowy - art. 97a pozwala na wejście w skład Senatu RP dożywotnio wszystkim byłym Prezydentom RP wybranym w wyborach powszechnych. Dzięki takiemu rozwiązaniu byli Prezydenci, których mandat potwierdzony został głosami obywateli w wyborach powszechnych znajdą swoje trwałe miejsce na scenie publicznej. Ich doświadczenie i zdobyty prestiż będą mogły być nadal wykorzystywane dla dobra Polski.

4) Zmiana dokonywana w art. 103 ust. 1 ma charakter formalny i jest konsekwencją dekonstytucjonalizacji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. W związku z powyższym, z treści art. 103, określającego zasadę *incompatibilitas* w odniesieniu do parlamentarzystów wykreśleni zostali członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

5) Nowe brzmienie art. 105 jest odpowiedzią na wielokrotnie zgłaszane przez społeczeństwo postulaty ograniczenia nadmiernie rozbudowanej instytucji immunitetu parlamentarnego, przy zapewnieniu jednak parlamentarzystom gwarancji swobodnego wykonywania mandatu.

Na pojecie immunitetu składa się kilka instytucji: immunitet materialny, immunitet formalny oraz zasada nietykalności osobistej. Sam termin „immunitet" pochodzi od łacińskiego słowa *immunitas*, oznaczającego „uwolnienie od obciążeń". Współcześnie immunitet oznacza prawo nie podlegania temu, co ciąży na innych, a więc zapewnia osobom nim obdarzonym uprzywilejowaną pozycję w społeczeństwie ze względu na zajmowane przez nie stanowisko lub pełnioną funkcję. W takim rozumieniu immunitet jest więc wyraźnym odstępstwem od konstytucyjnej zasady równości wobec prawa.

Regulacja immunitetu parlamentarnego zawarta w nowelizacji zapewnia zarówno możliwość nieskrępowanej realizacji funkcji parlamentarzysty poprzez utrzymanie zasady nietykalności osobistej parlamentarzysty jak również trwałego immunitetu materialnego, ale jednocześnie w istotny sposób zmienia procedurę stosowania immunitetu formalnego. Dotychczasowy stan prawny polegał na konstytucyjnym uniemożliwieniu prowadzenia postępowania wobec parlamentarzysty, poza wyjątkami w których albo immunitet został uchylony decyzją izby lub też sam parlamentarzysta się go zrzekł. Nowelizacja odstępuje od takiej praktyki i pozwala na prowadzenie postępowania przeciwko osobie, dając jednak izbie możliwość zażądania wstrzymania postępowania.

Parlamentarzysta, przeciwko któremu toczy się postępowanie będzie miał możliwość wystąpienia do izby, której jest członkiem, z wnioskiem o żądanie zawieszenia postępowania do czasu wygaśnięcia mandatu. Decyzję podejmie izba, lecz podjęta przez nią uchwała nie będzie miała charakteru rozstrzygnięcia

merytorycznego sprawy, a jedynie uznaniem, iż zachodzi niebezpieczeństwo nadużycia toczącego się postępowania do celów politycznych. Do czasu wygaśnięcia mandatu toczące się postępowanie ulegnie wówczas zawieszeniu, a wraz z nim zawieszeniu ulegnie też bieg przedawnienia w postępowaniu karnym.

Z uwagi na wprowadzane zmiany uchylony zostaje również dotychczasowy ust. 4 dający parlamentarzyście możliwość samodzielnego zrzeczenia się immunitetu.

6) Zmiany zawarte w pkt 6 nowelizacji odnoszą się do instytucji weta zawieszającego będącego prerogatywą głowy państwa; terminu w jakim Trybunał Konstytucyjny winien rozpoznać wniosek skierowany w trybie kontroli prewencyjnej.

Jak już była o tym mowa wyżej, polski system ustrojowy opiera się na swoistej rywalizacji obu członów władzy wykonawczej, nie jest to sytuacja optymalna, jednak jej radykalna zmiana (również polegająca np.: na pozbawieniu prezydenta prawa weta) musiałaby się wiązać ze zmianą sposobu powoływania głowy państwa. W obecnym stanie prawnym możliwe jest jednak znalezienie rozwiązania kompromisowego, akceptowalnych dla większości uczestników życia politycznego. Weto prezydenckie, z uwagi na praktykę stosowania utraciło już bowiem swoje podstawowe atrybuty, nie jest prezydenckim apelem o refleksję i ponowną dyskusję w Sejmie nad uchwaloną uprzednio ustawą, a stało się elementem blokady procedury ustawodawczej. Obniżenie wielkości głosów niezbędnych do odrzucenia weta z 3/5 głosów do większości bezwzględnej (w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów) zmniejszy niebezpieczeństwo paraliżu ustawodawczego i zapewni większości parlamentarnej możliwość wdrożenia ustaw objętych wetem, a przez to również i realizację programu, który uzyskał akceptację wyborców w akcie wyborczym.

Skutkiem proponowanej zmiany będzie więc, przede wszystkim, zwiększenie zdolności rządu do skutecznego podejmowania reform w sferze społecznej i gospodarczej przy jednoznacznie zdefiniowanej konieczności ponoszenia odpowiedzialności za prowadzoną politykę. Jednocześnie rozwiązanie to zwiększa przejrzystość procesu stanowienia prawa i prowadzenia polityki przez rząd działający w oparciu o większość parlamentarną i legitymizację uzyskaną w wyborach. Należy przy tym podkreślić, iż utrzymana - w zmienionej postaci - instytucja weta

ustawodawczego w dalszym ciągu pozwoli Prezydentowi RP na publiczne przedstawienie wszystkich argumentów przemawiających przeciwko wejściu ustawy w życie. Weto w tej formie będzie apelem kierowanym wobec opinii publicznej do Sejmu RP o ponowne rozważenie zasadności uchwalenia kwestionowanej ustawy. Tak skonstruowane weto ustawodawcze otrzyma refleksyjny charakter i - nie stając się aktem wyłącznie symbolicznym - zapewni jednocześnie możliwość skutecznego rządzenia.

Warto przy tym zaznaczyć, iż problem weta zawieszającego był przedmiotem analizy dokonywanej również przez inne partie. I tak np. główna obecnie partia opozycyjna - Prawo i Sprawiedliwość, przedkładając opinii publicznej w 2005 roku swój projekt całościowej zmiany konstytucji również podkreślała konieczność zmiany charakteru weta prezydenckiego. A w uzasadnieniu do projektowanej nowelizacji podkreślano wręcz, iż jedną z cech projektu jest utrata przez prezydenta kompetencji „której stosowanie ma wyraźnie negatywne ostrze - możliwość stosowania weta ustawodawczego w każdej sytuacji i bez żadnego uzasadnienia".

Wnioskodawcy proponują również określenie czasu przeznaczonego na rozpatrzenie przez Trybunał Konstytucyjny wniosku Prezydenta RP złożonego w ramach kontroli prewencyjnej. Co prawda kontrola konstytucyjności ustaw nie może być uważana za *alter ego* weta, jednak w praktyce może się okazać nadużywanym ekwiwalentem. Aby uniknąć przedłużania stanu niepewności co do konstytucyjności zaskarżonej ustawy należy określić maksymalny czas przeznaczony na rozpatrzenie przez Trybunał Konstytucyjny wniosku Prezydenta RP. Uwzględniając dotychczasową praktykę funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego termin 3 miesięczny należy uznać za odpowiedni.

7) Zmiana art. 126 ust. 1 Konstytucji polega na ujednoliceniu pojęć używanych w Konstytucji. Prezydent Rzeczypospolitej został tu określony jako „reprezentant państwa", co również koresponduje z terminem używanym dotychczas w art. 133.

Propozycja taka jest zgodna z postulatami zgłaszanym w doktrynie polskiego prawa konstytucyjnego, w których akcentowano m.in., że funkcja reprezentanta jest klasyczną funkcją głowy państwa, a prezydent, jako żywy symbol państwa reprezentuje

je w jego jednolitości i w sposób ciągły. Charakter urzędu sprawia, iż często prezydent występuje właśnie w takiej sytuacji, nie realizując innych funkcji poza reprezentowaniem państwa, czyli byciem obecnym w określonym miejscu i w określonym czasie.

8) Zmiana w art. 127 ust. 3 polega na zwiększeniu ilości wymaganych podpisów, niezbędnych do zgłoszenia kandydatury w wyborach prezydenckich z dotychczasowych 100 000 do 300 000 obywateli. Zgłoszona propozycja jest efektem negatywnych doświadczeń z dotychczas odbytych kampanii wyborczych, w których kilkakrotnie miały miejsce praktyki „kupowania" głosów poparcia, a następnie wykorzystywania przysługującego zgłoszonym kandydatom bezpłatnego czasu w telewizji publicznej, jako sposobu na reklamowanie produkowanych przez siebie towarów.

Na marginesie należy również zaznaczyć, iż zwiększenie ilości osób niezbędnych do zgłoszenia kandydatury na urząd prezydenta wystąpiło również w innych krajach Europy Środkowej (np. w 1992 roku w Rumunii, z 100 000 do 200 000).

9) Zmiana projektowana w art. 131 ust. 2 polega na uniknięciu luki czasowej w sprawowaniu zastępstwa głowy państwa przez Marszałka Sejmu. Dotychczasowe sformułowanie „do czasu wyboru" zastąpione zostanie właściwym zwrotem „do czasu objęcia urzędu". Praktyka wskazuje, iż pomiędzy dniem wyborów, a objęciem urzędu, również z uwagi na orzeczenie Sądu Najwyższego o ważności wyborów, upływa około 2 miesięcy. Zgodnie z aktualnym stanem prawnym, w tym czasie w Polsce nie byłoby urzędującej głowy państwa.

10) Zmiany w art. 133 Konstytucji wynikają z potrzeby skutecznego doprecyzowania wymogu współdziałania pomiędzy Prezydentem i Rządem w sprawach polityki zagranicznej, w kluczowej formie, jaką jest zajmowanie stanowiska w sprawach polityki zagranicznej. Proponowana zmiana przesądza o sposobie wykonywania przez Prezydenta funkcji reprezentanta państwa, w ramach porządku konstytucyjnego, w którym Rada Ministrów prowadzi politykę zagraniczną

oraz sprawuje ogólne kierownictwo w dziedzinie stosunków z innymi państwami. Wymóg porozumienia, oznacza - zgodnie z bogatym orzecznictwem w tym zakresie - obowiązek uzgodnienia treści stanowiska lub czynności przez organ zobowiązany do uzyskania porozumienia z innym organem władzy publicznej. Proponowana zmiana będzie sprzyjać budowaniu koniecznej jednolitości polityki zagranicznej państwa. Projektowane w tym zakresie zmiany dotyczą możliwości prezentowania stanowiska przez Prezydenta RP w zakresie polityki zagranicznej oraz obowiązku ratyfikacji umów międzynarodowych, co do których zgoda wyrażana jest w formie ustawy.

11) Zmiana polega na uzupełnieniu treści zawartej w art. 134 ust. 3 o stwierdzenie, iż mianowanie Szefa Sztabu Generalnego i dowódców Sił Zbrojnych następuje na wniosek przedłożony przez Prezesa Rady Ministrów.

12) Uchylenie art. 135 jest konsekwencją faktu, iż konstytucjonalizacja organu doradczego głowy państwa jest zbędna.

Rada Bezpieczeństwa Narodowego jest ciałem o charakterze wyłącznie doradczym i nie można domniemywać jakichkolwiek uprawnień władczych na jej rzecz. Gdyby Rada Bezpieczeństwa Narodowego wyszła poza funkcje czysto doradcze to mogłoby powstać niebezpieczeństwo konkurencji dla uprawnień rządu (zwłaszcza zaś ministra obrony narodowej) i stałoby to w oczywistej sprzeczności z przysługującej Radzie Ministrów kompetencji sprawowania ogólnego kierownictwa w dziedzinie obronności kraju (określonej w art. 146 ust. 4 pkt 11 konstytucji).

Dekonstytucjonalizacja Rady Bezpieczeństwa Narodowego nie wymaga jednak jej likwidacji, może ona nadal służyć Prezydentowi RP swoim wsparciem i radami.

13) Zmiany w art. 144 ust. 3 są w dużej mierze konsekwencją innych projektowanych zmian.

Uchyleniu więc - z uwagi na dekonstytucjanalizację instytucji - podlegają rozstrzygnięcia dotyczące procedury powoływania członków Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Rady Bezpieczeństwa Narodowego.

Natomiast katalog prerogatyw zawartych w art. 144 ust. 3 uzupełniony zostaje o powoływanie przez Prezydenta RP Prokuratora Generalnego.

Sprecyzowane zostają również kompetencje przysługujące prezydentowi wobec ustawy uchwalonej przez parlament. Dotychczasowa regulacja art. 144 ust. 3 pkt 6 obejmowała jedynie możliwość podpisania lub odmowy podpisania ustawy, w oddzielnym punkcie ujęta zaś została kompetencja do wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie kontroli prewencyjnej. Konstytucyjna regulacja kompetencji głowy państwa wobec ustawy przekazanej do podpisu obejmuje jednak zarówno możliwość podpisania ustawy (art. 122 ust. 2); wniosek do Trybunału Konstytucyjnego (art. 122 ust. 3), odmowę podpisania ustawy uznanej za niekonstytucyjną (art. 122 ust. 4), jak i możliwość wystąpienia z wnioskiem do Sejmu o ponowne rozpatrzenie ustawy (art. 122 ust. 5).

Wnioskodawcy proponują, aby regulacja zawarta w nowelizowanym punkcie 6 obejmowała jednoznacznie zarówno fakt podpisania ustawy, odmowy podpisania ustawy jak i możliwość wystąpienia z wnioskiem do Sejmu o ponowne rozpatrzenie ustawy.

14) Uchyla się art. 157 ust 2. Proponowana zmiana ma na celu likwidację selektywnego wotum nieufności kierowanego przeciwko wybranemu ministrowi. Praktyka ostatnich kadencji Sejmu wykazuje, iż składane w tym zakresie wnioski mają jedynie charakter demonstracji politycznych mniejszości sejmowej, nie zaś merytorycznej oceny pracy danego ministra. Należy również podkreślić, iż możliwość indywidualnego odwoływania ministrów jest sprzeczna z koncepcją wzmocnienia Rady Ministrów jako zintegrowanego ciała pracującego pod przewodnictwem Prezesa Rady Ministrów i ponoszącego solidarną odpowiedzialność w procedurze konstruktywnego wotum nieufności.

15) Uchylenie art. 159 będącego opisem formalnej procedury indywidualnego wotum nieufności dla ministra jest konsekwencją uchylenia art. 157 ust. 2.

16) Zmiana proponowana w nowym brzmieniu art. 179 jest sformalizowaniem trybu powoływania sędziów ukształtowanego w czasie funkcjonowania Konstytucji RP z 1997 roku. Sprecyzowanie trybu i przesłanek możliwości odmowy powołania sędziów zgodnie z wnioskiem przedłożonym przez Krajową Radę Sądownictwa wydaje się niezbędne dla zachowania konstytucyjnej zasady podziału i równowagi władz.

17) Proponowane zmiany polegają na dodaniu w rozdziale IX Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej nowego podtytułu regulującego pozycję, strukturę i zadania prokuratury. Proponowane zmiany polegają na:

- określeniu zadań prokuratury jako organu ochrony prawnej (art. 201a),

- określeniu funkcji, trybu powoływania i kadencji Prokuratora Generalnego (art. 201b),

- zdefiniowaniu immunitetu Prokuratora Generalnego (art. 201c),

- delegacji do szczegółowego uregulowania zasad i trybu działania prokuratury, jej organizacji, zasady powoływania i odwoływania Prokuratora Generalnego i prokuratorów jednostek organizacyjnych prokuratury oraz praw i obowiązków prokuratorów w ustawie (art. 201d),

- konstytucjonalizacji nowej instytucji, jaką jest Krajowa Rada Prokuratury (art. 201e).

18) Zmiany polegają na uchyleniu art. 213-215 Konstytucji RP regulujących istnienie i funkcjonowanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Krajowa Rady Radiofonii i Telewizji ma swój trwały wkład w kształtowanie nowego, pluralistycznego ładu medialnego w Polsce, ładu mającego ważne znaczenie dla całej sfery wolności politycznej. Jednak Rada funkcjonuje w sferze, która w ostatnich latach uległa radykalnym przekształceniom (rewolucji cyfrowej). Zachowując wszystko co było pozytywnego w dorobku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, należy obecnie podjąć działania mające na celu dostosowanie struktury organów regulacyjnych do wymogów współczesności. Polska potrzebuje zintegrowanego regulatora, a konstytucyjne „usztywnienie" to uniemożliwia. Uchylenie art. 213-215 nie przesądza jednak ani o kształcie przyszłego ładu

medialnego ani też o ewentualnym trwaniu samej Rady. Decyzja należeć będzie do ustawodawcy zwykłego.

III. Uwagi końcowe

Wprowadzenie projektowanej regulacji nie będzie wpływało na powstanie dodatkowych obciążeń dla budżetu państwa.

Projekt ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

W przypadku uchwalenia przedłożonej nowelizacji konieczna będzie również nowelizacja wielu ustaw szczegółowych (m.in. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Ustawa o wykonywaniu mandatu posła i senatora, Ustawa o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej, Ustawa o uposażeniu byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Ustawa o Radzie Ministrów, Ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej).

Warszawa, 3 marca 2010 r.

BAS-WAPEiM-310/10

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Grzegorz Schetyna)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2009 r. Nr 5, poz. 47 oraz Nr 81, poz. 998) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony projekt ustawy przewiduje zmianę niektórych przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319 oraz z 2006 r. Nr 200, poz. 1471 oraz z 2009 r. Nr 114, poz. 946). Zmiana dotyczy: składu Sejmu RP i Senatu RP, wyłączenia zasady proporcjonalności z katalogu konstytucyjnych zasad prawa wyborczego w wyborach do Sejmu, ograniczenia zakresu formalnego immunitetu parlamentarnego, wymogu większości głosów wymaganej do ponownego uchwalenia ustawy w przypadku zgłoszenia weta ustawodawczego przez Prezydenta RP, obowiązku orzekania przez Trybunał Konstytucyjny o zgodności ustawy z Konstytucją RP w ciągu 3 miesięcy od złożenia wniosku w tej sprawie przez Prezydenta RP, pełnienia przez Prezydenta RP funkcji reprezentanta państwa, wymogu minimalnej liczby osób zgłaszających kandydata na Prezydenta RP, tymczasowego wykonywania przez Marszałka Sejmu obowiązków Prezydenta RP, ustanowienia terminu na ratyfikację i wypowiedzenie umowy międzynarodowej ratyfikowanej za zgodą Sejmu, zasad współdziałania Prezydenta RP w zakresie polityki zagranicznej z Prezesem RM i właściwym ministrem, trybu mianowania przez Prezydenta RP Szefa Sztabu Generalnego i dowódców rodzajów Sił Zbrojnych, zakresu prerogatyw Prezydenta RP, przesłanek umożliwiających Prezydentowi RP odmowę powołania sędziów zgodnie z wnioskiem Krajowej Rady Sądownictwa,

wprowadzenia do Konstytucji przepisów dotyczących prokuratury. Ponadto projekt zmierza do uchylenia przepisów dotyczących Rady Bezpieczeństwa Narodowego oraz Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, a także dotyczących zasad indywidualnej odpowiedzialności politycznej członków RM oraz trybu wyrażania ministrowi wotum nieufności.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 3 marca 2010 r.

BAS-WAPEiM-311/10

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Grzegorz Schetyna) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Przedstawiony projekt ustawy przewiduje zmianę niektórych przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319 oraz z 2006 r. Nr 200, poz. 1471 oraz z 2009 r. Nr 114, poz. 946). Zmiana dotyczy: składu Sejmu RP i Senatu RP, wyłączenia zasady proporcjonalności z katalogu konstytucyjnych zasad prawa wyborczego w wyborach do Sejmu, ograniczenia zakresu formalnego immunitetu parlamentarnego, wymogu większości głosów wymaganej do ponownego uchwalenia ustawy w przypadku zgłoszenia weta ustawodawczego przez Prezydenta RP, obowiązku orzekania przez Trybunał Konstytucyjny o zgodności ustawy z Konstytucją RP w ciągu 3 miesięcy od złożenia wniosku w tej sprawie przez Prezydenta RP, pełnienia przez Prezydenta RP funkcji reprezentanta państwa, wymogu minimalnej liczby osób zgłaszających kandydata na Prezydenta RP, tymczasowego wykonywania przez Marszałka Sejmu obowiązków Prezydenta RP, ustanowienia terminu na ratyfikację i wypowiedzenie umowy międzynarodowej ratyfikowanej za zgodą Sejmu, zasad współdziałania Prezydenta RP w zakresie polityki zagranicznej z Prezesem RM i właściwym ministrem, trybu mianowania przez Prezydenta RP Szefa Sztabu Generalnego i dowódców rodzajów Sił Zbrojnych, zakresu prerogatyw Prezydenta RP, przesłanek umożliwiających Prezydentowi RP odmowę powołania sędziów zgodnie z wnioskiem Krajowej Rady Sądownictwa, wprowadzenia do Konstytucji przepisów dotyczących prokuratury. Ponadto projekt zmierza do uchylenia przepisów dotyczących Rady Bezpieczeństwa Narodowego oraz Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, a także dotyczących

zasad indywidualnej odpowiedzialności politycznej członków RM oraz trybu wyrażania ministrowi wotum nieufności.

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

dnia 31.03.2010 r.
(podpis)

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI
PROKURATOR GENERALNY

DL-P-V-430-2/10

Warszawa, dnia 30 marca 2010 r.

Pan
Lech Czapla
Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 marca 2010 r. (znak: GMS-WP-183-40/10), dotyczące prośby o zaopiniowanie w trybie art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2008 r. Nr 7, poz. 39, z późn. zm.) poselskiego projektu ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Na wstępie pragnę zaznaczyć, że przywołany art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy o prokuraturze nie powinien być postrzegany jako podstawa do zajmowania stanowiska w sprawach unormowań odnoszących się do relacji pomiędzy poszczególnymi organami władzy publicznej. Materia ta, ze swej natury przesądzająca o kształcie ustrojowym Państwa, pozostaje domeną ustrojodawcy, będącego wyrazicielem woli suwerena. Tym niemniej, mając na względzie wagę zagadnienia oraz okoliczność, iż część z projektowanych uregulowań odnosi się do funkcjonowania organów ochrony prawa, pozwalam sobie przedstawić opinię w sprawie przedmiotowego projektu.

Przedłożony projekt ustawy zakłada nowelizację Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.) w szczególności poprzez zmniejszenie liczby posłów i senatorów, przy jednoczesnym usunięciu zasady proporcjonalności z katalogu kryteriów jakim powinny odpowiadać wybory do Sejmu oraz wprowadzenie nowego trybu ustalania składu Senatu.

Projektodawcy proponują również zlikwidowanie immunitetu parlamentarnego *sensu stricto* oraz zmodyfikowanie instytucji tzw. weta prezydenckiego. Nowelizacja ma także objąć swoim zakresem zmianę przepisów dotyczących kompetencji Prezydenta RP oraz Prezesa Rady Ministrów w dziedzinie polityki zagranicznej i obronności kraju. Ponadto projekt przewiduje uchylenie przepisów dotyczących Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Rady Bezpieczeństwa Narodowego, jak też zniesienie indywidualnej odpowiedzialności politycznej członków Rady Ministrów przed Sejmem. Dodatkowo autorzy projektu proponują modyfikację przepisu dotyczącego powoływania sędziów, jak również postulują wprowadzenie instytucji prokuratury na grunt ustawy zasadniczej.

Analiza przepisów zawartych w projekcie ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej nasuwa następujące uwagi i spostrzeżenia.

1. Projekt nowelizacji zakłada zmniejszenie liczby posłów z czterystu sześćdziesięciu do trzystu oraz senatorów ze stu do czterdziestu dziewięciu (przy uwzględnieniu aktualnej liczby mieszkańców poszczególnych województw, nie licząc byłych Prezydentów RP), a także wprowadza nowy tryb ustalania składu Senatu. Zgodnie z nim w skład Senatu mieliby wchodzić senatorowie wybierani w województwach według zasady, że na każdy rozpoczęty 1 000 000 mieszkańców przypadałby jeden mandat senatorski, a także dożywotnio byli Prezydenci Rzeczypospolitej wybrani w wyborach bezpośrednich. W kontekście projektowanej regulacji należy jednak zauważyć, że w niektórych przepisach Konstytucja RP określa liczbowo grupę posłów lub senatorów, która jest uprawniona do złożenia określonego wniosku (podjęcia określonego działania o charakterze ustrojowym lub politycznym). I tak zgodnie z art. 158 ust. 1 Konstytucji RP wniosek o wyrażenie Radzie Ministrów tzw. konstruktywnego wotum nieufności może być złożony przez co najmniej 46 posłów. Z kolei art. 191 ust. 1 Konstytucji RP stanowi, że z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego w sprawach, o których mowa w art. 188 wystąpić może 50 posłów lub 30 senatorów. Konieczność wystąpienia z wnioskiem przez grupę co najmniej 115 posłów przewidują przepisy art. 156 ust. 2 i art. 158 ust. 2 Konstytucji RP, które dotyczą odpowiednio wniosku o pociągnięcie członka Rady Ministrów do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu oraz powtórnego wniosku o wyrażenie Radzie Ministrów tzw. konstruktywnego wotum nieufności składanego przed

upływem trzech miesięcy od momentu złożenia pierwszego wniosku. Wobec braku odniesienia się do przedmiotowej kwestii w treści uzasadnienia projektu nowelizacji nie jest jasne czy intencją projektodawców była chęć pozostawienia na obecnym poziomie wymogów co do minimalnej liczby posłów i senatorów. Mając jednak na względzie fakt znacznego zmniejszenia liczby posłów i senatorów, wydaje się, że należałoby również rozważyć potrzebę objęcia nowelizacją przepisów określających liczbę parlamentarzystów, którzy są uprawnieni do złożenia określonego wniosku w sprawach wskazanych w Konstytucji RP.

2. Ze względu na zasadność utrzymania spójności terminologicznej ustawy zasadniczej, w treści projektowanego art. 97a ust. 1 Konstytucji RP rozważenia wymaga zastąpienie zwrotu „Prezydenci RP" wyrazami „Prezydenci Rzeczypospolitej", bądź też „Prezydenci Rzeczypospolitej Polskiej".

3. W art. 1 pkt 6 lit. b projektu proponuje się związanie Trybunału Konstytucyjnego trzymiesięcznym terminem na rozpatrzenie wniosku Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zbadania zgodności ustawy z Konstytucją RP. Rozwiązanie takie może rodzić wątpliwości co do zamierzonych przez projektodawców skutków ewentualnego niedotrzymania zakreślonego w tym przepisie terminu. Trybunał Konstytucyjny – mimo że jest niezależnym organem władzy sądowniczej, a sędziowie TK posiadają przymiot niezawisłości w orzekaniu – zapewne będzie czynił starania, by owego terminu dotrzymać, i nie można zakładać celowego przewlekania rozpoznawania takich spraw. Mogą jednak zaistnieć przeszkody w terminowym rozpoznaniu konkretnej sprawy, a w takim wypadku nie wiadomo, jakie skutki należałoby wiązać z tym faktem. Proces legislacyjny dotyczący ustaw powinien być kompleksowo uregulowany w Konstytucji – przynajmniej co do jego zasadniczych etapów, w tym warunków przejścia do etapu następnego. Można zatem przyjąć, że – wobec braku regulacji dotyczącej skutków niedotrzymania zakreślonego terminu – autorom projektu w istocie chodzi jedynie o zwrócenie uwagi na pilność tego rodzaju spraw. To jednak nie wymaga określania konkretnego terminu rozpoznania takich spraw, a ponadto stawia pod znakiem zapytania przestrzeganie zasady równości w dostępie do wymiaru sprawiedliwości w zakresie orzekania o konstytucyjności aktów normatywnych. Takie „dyscyplinowanie" Trybunału Konstytucyjnego i „uprzywilejowanie" wniosków Prezydenta składanych w trybie

kontroli prewencyjnej (i to niezależnie od przedmiotu zakwestionowanej w tym trybie regulacji) nie wydaje się potrzebne. Praktyka dowodzi, że w tych sprawach, w których pilne rozstrzygnięcie problemu konstytucyjnego jest niezbędne dla sprawności funkcjonowania państwa lub skuteczności ochrony praw i wolności obywatelskich, Trybunał Konstytucyjny z własnej inicjatywy przyspiesza ich rozpoznanie.

4. Komentarza wymaga również proponowane nowe brzmienie art. 179 Konstytucji (art. 1 pkt 16 projektu), zgodnie z którym sędziowie mieliby być powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej zgodnie z wnioskiem Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony – a nie, jak w obecnym stanie prawnym, na wniosek Rady. Dodatkowo Prezydent mógłby odmówić powołania tylko z ważnych powodów ujawnionych po przedstawieniu wniosku Rady, co wymagałoby uzasadnienia. Przepis ten przesądza o decydującej roli Krajowej Rady Sądownictwa w całym procesie powoływania sędziów i byłby to prawnie dopuszczalny wybór o charakterze ustrojowym. Jednak wymóg uzasadnienia odmowy powołania rodzi pewne konsekwencje. Taka decyzja Prezydenta zapada w formie postanowienia, które podlega ogłoszeniu. Mogą zaistnieć sytuacje, w których ujawnienie uzasadnienia może naruszać – w stopniu nieuzasadnionym – dobra osobiste zainteresowanego lub innych osób, a nawet godzić w dobro wymiaru sprawiedliwości czy inny interes państwa. Należałoby zatem rozważyć kwestię ograniczenia jawności owego uzasadnienia, na przykład poprzez wymóg przedstawienia go jedynie Krajowej Radzie Sądownictwa, która decydowałaby o ewentualnym ujawnieniu tegoż uzasadnienia osobie zainteresowanej.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na kwestię terminu, w którym Prezydent Rzeczypospolitej zobowiązany byłby podjąć decyzję w przedmiocie powołania (bądź odmowy powołania) sędziego. W aktualnym porządku prawnym funkcjonuje przepis art. 55 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.), zgodnie z którym sędziów sądów powszechnych do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim powołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w terminie miesiąca od dnia przesłania tego wniosku. Należałoby rozważyć konstytucjonalizację tej reguły, co miałoby walor gwarancyjny oraz przyczyniłoby się do wyeliminowania niepewności sytuacji zawodowej kandydatów do objęcia urzędu sędziego.

5. Jakkolwiek pozytywnie należy odnieść się do kwestii podniesienia do rangi konstytucyjnej przepisów dotyczących prokuratury, to jednak rozważenia wymaga kwestia ich szczegółowego usytuowania w Konstytucji RP. Wydaje się, że intencją projektodawców było umieszczenie przepisów dotyczących prokuratury na początku Rozdziału IX Konstytucji RP zatytułowanego „Organy kontroli państwowej i ochrony prawa", a nie jak wskazano w art. 1 pkt 17 projektu – po art. 203 Konstytucji RP. Przepis art. 203 jest bowiem umieszczony w bloku przepisów (art. 202 – 207), poświęconych Najwyższej Izbie Kontroli. Należy zauważyć, że tytuł Rozdziału IX Konstytucji RP determinuje kolejność regulowanych w nim zagadnień i przesądza, że jako pierwsze powinny się w nim znaleźć organy o przewadze zadań w zakresie kontroli państwowej, a dopiero potem organy ochrony prawa. Zgodnie z tym zasadne wydaje się umieszczenie przepisów dotyczących prokuratury po regulacjach obejmujących Najwyższą Izbę Kontroli. Takie umiejscowienie tych przepisów pozwoli zachować systematykę przewidzianą w tytule Rozdziału IX.

6. Kolejno wskazać należy, iż projektowane przepisy nie normują statusu prawnego prokuratorów, w tym pomijają milczeniem gwarancje dotyczące poziomu wynagrodzenia i stanu spoczynku. W tym zakresie proponowane unormowanie konstytucyjne odbiega od zamieszczonych już w ustawie zasadniczej regulacji dotyczących sędziów.

Dostrzegając ten brak w projektowanej nowelizacji ustawy zasadniczej, należy mieć na uwadze, że niezależność prokuratury powinna być postrzegana w dwóch aspektach: jako niezależność całej struktury organów prokuratury od innych organów władzy publicznej oraz niezależność samych prokuratorów (w powiązaniu z bezstronnością) przy wykonywaniu ich zadań. Wyróżnienie tych dwóch sfer niezależności wydaje się konieczne wobec eksponowania niezależności „zewnętrznej" z jednoczesnym zachowaniem hierarchicznej struktury całej prokuratury i jej poszczególnych organów, co oznacza utrzymanie ukształtowanego i sprawdzonego w polskich realiach modelu prokuratury. Model ten nie zakłada wyposażenia prokuratorów w przymiot niezawisłości (oczywiście jedynie w znaczeniu formalnym). W prokuraturze musi istnieć pewien stopień zależności podwładnych od przełożonych, ale ich wzajemne relacje służbowe powinny być sprecyzowane aktami normatywnymi. I to powinno wynikać z samej Konstytucji.

Podkreślenie wprost w Konstytucji RP „zewnętrznej" niezależności prokuratury służyłoby jako wytyczna do interpretacji wszystkich ustawowych regulacji normujących relacje między prokuraturą a innymi organami władzy publicznej. Z kolei gwarancją niezależności prokuratorów jest ich status, dotychczas regulowany jedynie ustawą zwykłą. Wśród tych regulacji poczesne miejsce zajmują gwarancje dotyczące poziomu wynagrodzeń prokuratorskich oraz instytucja stanu spoczynku prokuratorów. Obecnie zarówno wynagrodzenia, jak i stan spoczynku unormowane są jednolicie w odniesieniu do sędziów i prokuratorów, ale brak jest konstytucyjnej gwarancji zachowania takiego stanu rzeczy w przyszłości. Warto w tym kontekście zwrócić uwagę na fakt, że także Trybunał Konstytucyjny uznał zasadność zbliżenia statusu sędziów i prokuratorów, a w odniesieniu do stanu spoczynku podkreślił jego gwarancyjną funkcję. W wyroku z dnia 6 marca 2007r., sygn. akt SK 54/06, dotyczącym art. 49 ust. 1 w związku z art. 49c ustawy o prokuraturze, Trybunał stwierdził: „Objęcie na poziomie ustawowym stanem spoczynku także i tej grupy zawodowej, poza uwarunkowaniami o charakterze historycznym oraz dążeniem do równego traktowania sędziów i prokuratorów, wiązało się z tym, że chociaż prokuratura nie jest organem władzy sądowniczej, to wchodzi w skład organów ochrony prawnej (...)", po czym dodał: „Podkreślenia wymaga, że w postępowaniu przygotowawczym w procesie karnym prokuratorzy pełnią rolę quasi-jurysdykcyjną. Prokuratorzy jako osoby wchodzące w skład prokuratur – organów ochrony prawnej – korzystają zaś z atrybutu niezależności" [OTK ZU nr 3/A/2007, poz. 23, s. 198]. We wcześniejszym fragmencie uzasadnienia tego wyroku Trybunał Konstytucyjny tak oto wyłożył istotę instytucji stanu spoczynku: „Istota stanu spoczynku sędziów oraz prokuratorów jest tożsama. W odniesieniu do obydwu tych grup zawodowych polega na tym, że przechodząc w ten stan, sędziowie oraz prokuratorzy pozostają w stosunku służbowym. (...) Wraz z przejściem w stan spoczynku stosunek służbowy sędziego i prokuratora nie wygasa bowiem, lecz tylko ulega przekształceniu" [*op. cit.*, s. 197]. Następnie Trybunał, po omówieniu *ratio* instytucji stanu spoczynku sędziów, skonstatował: „(...) ze względu na rolę prokuratury jako organu ochrony prawnej tę *ratio* stanu spoczynku należy odnieść także i do tej grupy zawodowej. (...) Stan spoczynku zarówno w odniesieniu do sędziów, jak i prokuratorów ma się bowiem przyczyniać do kształtowania niezawisłości sędziów i niezależności sądów oraz do

bezstronności i niezależności prokuratury jako takiej – prokuratury jako organu ochrony prawnej oraz kształtowania takiego właśnie, pozytywnego obrazu tych dwóch grup zawodowych w odbiorze społecznym" [*ibidem*, s. 198 i 201]. Ta konstytucyjnoprawna argumentacja jest przekonującym uzasadnieniem postulatu umieszczenia w Konstytucji przepisów o stanie spoczynku nie tylko w odniesieniu do sędziów, ale także do prokuratorów, w połączeniu z zasadą niezależności prokuratury oraz innymi gwarancjami statusu prokuratorów.

7. Wątpliwości na gruncie ustawy zasadniczej budzi *ratio legis* projektowanego przepisu art. 201a ust. 1 Konstytucji RP, stanowiącego, że „prokuratura jest organem ochrony prawnej". Przede wszystkim regulacja ta jest niespójna z brzmieniem tytułu Rozdziału IX Konstytucji RP, który mówi o organach „ochrony prawa". Ponadto należy zauważyć, że ustawodawca zarówno w odniesieniu do Rzecznika Praw Obywatelskich, jak i w przypadku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nie wskazał *expressis verbis*, że są one organami ochrony prawa, jakkolwiek za takim ustaleniem przemawiają przypisane im kompetencje oraz umiejscowienie w Rozdziale IX. Mając na względzie zadania prokuratury w zakresie stania na straży praworządności oraz czuwania nad ściganiem przestępstw oraz proponowane umieszczenie przepisów jej dotyczących w treści Rozdziału IX, wydaje się, że nie ma wątpliwości, że ustawodawca zalicza ją do organów ochrony prawa, przez co zbędne jest wprowadzanie na grunt Konstytucji RP szczegółowego przepisu regulującego tę kwestię.

8. Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 201a ust. 2 Konstytucji RP „zadaniem prokuratury jest stanie na straży praworządności oraz czuwanie nad ściganiem przestępstw". Wydaje się, że w odniesieniu do określenia zadań prokuratury należałoby rozważyć zastosowanie formuły „stoi na straży", która jest kilkakrotnie używana w Konstytucji RP w celu określania zadań Prezydenta RP (art. 126 ust. 2 Konstytucji RP), Krajowej Rady Sądownictwa (art. 186 ust. 1 Konstytucji RP), Rzecznika Praw Obywatelskich (art. 208 ust. 1 Konstytucji RP) oraz Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (art. 213 ust. 1 Konstytucji RP). Zwrot *ten może* być przydatny w kontekście projektowanej nowelizacji, ponieważ jest on niezwykle pojemny, co pozwala objąć nim różnego rodzaju kompetencje danego organu (np. prawotwórcze, wykonawcze lub kontrolne), a także daje możliwość precyzyjnego

określenia istoty danej funkcji (por. B. Banaszak, „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz", Warszawa 2009, s. 918).

9. Zważywszy na zamiar umieszczenia w treści Konstytucji RP przepisów dotyczących prokuratury, zasadnym wydaje się również rozważenie uzupełnienia projektu ustawy o przepisy określające skład Krajowej Rady Prokuratorów, która to regulacja nawiązywałaby do zakresu unormowania dotyczącego Krajowej Rady Sądownictwa.

10. Należałoby również zaproponować wprowadzenie do projektu ustawy kompleksowych unormowań o charakterze intertemporalnym. Tytułem przykładu warto podkreślić, iż projekt nie wiąże zmniejszenia stanu osobowego izb Parlamentu z rozpoczęciem nowej kadencji, stąd zmniejszenie to mogłoby mieć miejsce w trakcie trwania którejś z kadencji Sejmu. Tym samym należałoby tak skonstruować przepisy o wejściu w życie ustawy, by zapewnić stosowanie regulacji w tym zakresie dopiero do nowej kadencji Sejmu.

Z wyrazami szacunku:

Krzysztof Kwiatkowski

SEKRETARIAT SZEFA KS
WPŁYNĘŁO
dnia 07.04.2010 200... r.
(podpis)

PROKURATORIA GENERALNA SKARBU PAŃSTWA
Główny Urząd Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa

ul. Hoża 76/78, 00-682 Warszawa
tel.: (+48) 022 3923117; fax: (+48) 022 3923120
www.prokuratoria.gov.pl
e-mail: kancelaria@prokuratoria.gov.pl

KR-023-154/10/ZŚP
W/ 8457 /10

Warszawa, dnia 6 kwietnia 2010 r.

Pan Lech CZAPLA
SZEF
KANCELARII SEJMU

Szanowny Panie Ministrze!

W nawiązaniu do poselskiego projektu ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, przekazanego przy piśmie nr GMS-WP-183-40/10 z dnia 17 marca 2010 r., Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa uprzejmie zauważa, że projektowana nowelizacja Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza zmiany m.in. w liczebności Sejmu i Senatu, przebiegu procesu legislacyjnego po zakończeniu postępowania przed Parlamentem oraz trybie ratyfikowania i wypowiadania umów międzynarodowych. Zakłada zarazem, że projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Określenie w taki sposób terminu wejścia w życie projektowanych zmian powoduje – wobec milczenia na ten temat art. 235 Konstytucji RP – iż zmiany te mogą zacząć obowiązywać w czasie trwania kadencji Sejmu i Senatu, a zarazem w czasie biegu niezakończonego procesu legislacyjnego dotyczącego nieogłoszonych ustaw oraz w czasie trwania procedur związanych z ratyfikowaniem lub wypowiadaniem umów międzynarodowych.

Projekt ustawy nowelizującej nie zawiera przepisów przejściowych, które regulowałyby wpływ dokonywanych zmian na stosunki powstałe pod rządami dotychczasowego brzmienia zmienianych przepisów Konstytucji RP, niezakończone do dnia wejścia w życie tych zmian. W uzupełnieniu dotychczasowego projektu ustawy należałoby

więc dodać przepisy przejściowe rozstrzygające ciągłość trwającej w danym momencie kadencji Sejmu i Senatu, poprzez stwierdzenie, że zmian dokonanych w zakresie liczebności Sejmu i Senatu nie stosuje się do trwającej kadencji Sejmu i Senatu oraz że zmiany te stosuje się po raz pierwszy dopiero przy najbliższych wyborach. Alternatywnym rozwiązaniem wydaje się być odpowiednie skrócenie kadencji Sejmu i Senatu oraz zamknięcie jej z dniem wejścia w życie uchwalonej zmiany Konstytucji R.P.

Podobnie w odniesieniu do niezakończonych procedur ustawodawczych oraz procedur związanych z ratyfikowaniem i wypowiadaniem umów międzynarodowych można by przyjąć, że wprowadzanych zmian nie stosuje się do tych ustaw, w tym ustaw wyrażających zgodę na ratyfikowanie lub wypowiedzenie umowy międzynarodowej, które zostały przedłożone Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do podpisu do dnia wejścia w życie uchwalonej zmiany Konstytucji RP.

Niezależnie od sposobu rozstrzygnięcia zasygnalizowanych kwestii, w każdym przypadku jest konieczne dodanie przepisów intertemporalnych, które uregulowałyby sposób zakończenia spraw „w toku", dotyczących materii regulowanej w projektowanej ustawie zmieniającej i trwających w dniu wejścia w życie projektowanych zmian Konstytucji RP.

Z wyrazami szacunku

WICEPREZES
Prokuratorii Generalnej
Skarbu Państwa
Iwona Gintowt-Juchniewicz

Do wiadomości:
Pan Szymon Jajko
Dyrektor Departamentu
Spraw Parlamentarnych
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

SEKRETARIAT SZEFA KS
WPŁYNĘŁO
dnia 23.04.2010 200... r.
(podpis)

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
Nr WOK 020-41/1-10

Warszawa, 20 kwietnia 2010 r.

Dot. GMS-WP-183-40/10

Pan Lech CZAPLA
p.o. Szefa Kancelarii Sejmu RP

Szanowny Panie Ministrze,

W załączeniu uprzejmie przesyłam opinię Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 kwietnia 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z poważaniem

A. Górski

SSN Antoni Górski

ODPIS

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
z dnia 15 kwietnia 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

(dot. poselskiego projektu ustawy przedstawionego przy piśmie Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 17 marca 2010 r. nr GMS-WP-183-40/10).

Krajowa Rada Sądownictwa, mając na uwadze swoje kompetencje opiniodawcze wynikające z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 67), pozytywnie opiniuje propozycję nadania nowego brzmienia art. 179 Konstytucji. Uzupełnienie tego przepisu o przesłanki i tryb możliwości odmowy powołania sędziów przedstawionych Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa wyeliminuje zbędne dla powagi konstytucyjnych organów państwa spory, co do zakresu ich kompetencji dotykających zasady podziału władz.

Krajowa Rada Sądownictwa popiera także propozycję nadania rangi konstytucyjnej prokuraturze z uwagi na znaczenie tego organu dla wymiaru sprawiedliwości. Pozytywnie opiniujemy również wprowadzenie do ustawy zasadniczej unormowań dotyczących statusu Prokuratora Generalnego, w tym uprawnień Krajowej Rady Sądownictwa do przedstawiania Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej jednego z kandydatów na to stanowisko.

Przewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa
SSN Antoni Górski

Biuro Krajowej Rady Sądownictwa
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM